

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE INSTRUMENTO VI (JAZZ - PIANO)
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/201, DO 29 DE
OUTUBRO)
CURSO ACADÉMICO 2023/24

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
DISCIPLINA: INSTRUMENTO VI (JAZZ - PIANO)											
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO	JAZZ		
CARÁCTER	OBRIGATORIO							TIPO DE CLASE	INDIVIDUAL		
DEPARTAMENTO	JAZZ							XEFE/A DE DPTO.	MARCELINO GALÁN		
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso				COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	ALBERTO M. CONDE DE LEÓN		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	Horas de clase semanais:	1.30		
ECTS/CUAD.						8		Observacións:			
DOCENTES:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA		
	ALBERTO M. CONDE DE LEÓN							info@albertoconde.com 657 430540 www.albertoconde.com	Mércores 11.00 – 12.00		

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	<p>Desenvolvemento das dimensións básicas da interpretación, da improvisación, da transposición e da lectura a primeira vista. Desenvolvemento dun estilo propio como intérprete e con madurez creativa. Adquisición de hábitos e técnicas de estudo e valoración crítica do traballo propio. Interpretación en público como solista ou xunto con outros/as intérpretes.</p> <p>Práctica da técnica, dos recursos, do repertorio evolutivo e estilístico do instrumento, así como o coñecemento básico da construción, mantemento, comportamento acústico e características do propio instrumento.</p>
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os demostrados na proba de acceso e nos cuadrimestres anteriores.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	A disciplina de Instrumento garda concordancia coas disciplinas de Teoría e Práctica de Improvisación, Conxunto, Orquestra, Análise e Harmonía de Jazz e Composición e Arranxos.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15.
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.
Ver a listaxe de competencias e a súa descrición no Decreto 163/2015 do 29 de Outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Conseguir un dominio técnico en interpretación e improvisación sobre o instrumento, coa aplicación das destrezas adecuadas, dende unha actitude autocrítica e constructiva como solista, e verbalmente comunicativa cos diferentes grupos musicais e de traballo, baseada na ética, na apreciación, na comunicación e na sensibilidade estética, estilística, medioambiental e diversa, asumindo adecuadamente as diferentes funcións: subordinadas, participativas e de liderazgo.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.
2. Acadar adestramento auditivo, principios teóricos, técnicas e prácticas de lectura, improvisación, técnicas acústico-instrumentais, conceptos artísticos en xeral e a súa aplicación, así coma a evolución histórica, estética, estilística e cultural do instrumento nas épocas relacionadas cos temas de repertorio.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.
3. Construír, interpretar e desenvolver as improvisacións e interpretacións dos temas de repertorio respectando o coñecemento histórico, estético, cultural, estilístico dos autores e da estrutura da súas obras e desenvolvendo a propia personalidade a través do dominio dos recursos harmónicos, melódicos, rítmicos, tímbricos, formais, dinámicos e expresivos.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Escala menor melódica	<p>1.1. Graos da escala menor melódica.</p> <p>1.1.1. Análise das función tonais.</p> <p>1.1.2. Relación e diferenza da escala m.m coa bitonalidade dende un punto de vista teórico e práctico.</p> <p>1.2. Inversión dos acordes (repaso en relación coas inversións dos graos da bitonalidade). Nomenclatura dos graos: mm, mm2, mmb3, mmp4, mmp5, mm6, mm7.</p> <p>1.2.1. Aplicación sobre os temas de repertorio.</p> <p>1.3. Harmonización diatónica.</p> <p>1.3.1. Repaso dos exercicios de harmonización diatónica traballados en cursos anteriores sobre a bitonalidade, aplicados nesta ocasión á escala menor melódica coma centro tonal.</p>	16
2. II-7 V7b13 Im(maj7)	<p>2.1. Técnicas de improvisación sobre a escala menor melódica.</p> <p>2.1.1. Construción de fraseo.</p> <p>2.1.2. Cromatismo.</p> <p>2.1.3. Pentatónicas.</p> <p>2.1.4. Aplicación de intervalos amplos no fraseo melódico e en cadeas.</p> <p>2.1.5. Arpexios non diatónicos con obxectivo a p.c's e combinación con outras escalas.</p> <p>2.2. Aplicar a tódalas tonalidades por cuartas sobre a progresión II-7 V7b13 I-maj7.</p> <p>2.2.1. Para o turnaround aplicar as progresións cromáticas bVII7 lidb7 – V7alt / II-7 e para modular VI7alt – bVI7lidb7 – II-7 da seguinte tonalidade por cuartas.</p>	16

<p>3. Técnicas de improvisación non diatónica dentro-fora.</p>	<p>3.1. Aplicación práctica. 3.1.1. Frases desprazadas medio tono por riba 3.1.2. Frases desprazadas unha b3 por riba do tono. 3.1.3. Frases desprazadas unha b5. 3.1.4. Paralelismos de frases desprazadas en diferentes combinacións. (cromaticamente e por terceiras menores). 3.1.5. Aplicar sobre temas de repertorio</p>	<p>16</p>
<p>4. Estilos pianísticos de Herbie Hancock, McCoy Tyner</p>	<p>4.1. Superimposición harmónica diatónico-colorista, non diatónica e de choque. 4.1.1. Aplicar sobre momentos específicos dos temas de repertorio. 4.1.2. Aplicar sobre momentos de improvisación específica sobre os temas de repertorio. 4.2. Estilismo melódico e comping característico dos dous pianistas con exemplos prácticos. Audicións dos pianistas por parte do alumno 4.2.1. .Sustituicións modais, coltrane changes, libre desprazamento .harmónico e melódico, efectos especiais. 4.3. Improvisación con unísonos oitavados. 4.3.1. Aplicar sobre os temas de repertorio axeitados. 4.4. Improvisación con unísonos oitavados intercalados con voicings. 4.4.1. Aplicar sobre os temas de repertorio. 4.5. Arranxos orquestrais adaptados para piano. 4.5.1. Coñecemento e control dos L.I.L. 4.5.2. Técnicas harmónicas e dixitais de arranxos a 4, 5 e 6 voces combinadas sobre solos e sobre os temas de repertorio. 4.6. A Pedal e Obstinato aplicado ós temas de repertorio. 4.6.1. Aplicar estas técnicas de composición nas partes adecuadas sobre os temas de repertorio.</p>	<p>16</p>
<p>5. Compases: Tipos, substitucións e combinacións.</p>	<p>5.1. Compases binarios. 5.1.1. Estilos comunes: Swing, even8th's, shuffle, groove, latin jazz, timba, afrocuban (rumba, son), samba, bossa. 5.1.2. Aplicación sobre os temas de repertorio con estas características. 5.2. Compases ternarios. 5.2.1. Estilos comunes: Jazz waltz, ¾ hard-bop, afro, minuet, jota. 5.2.2. Aplicación sobre os temas de repertorio con estas características. 5.3. Compases binarios de subdivisión ternaria. 5.3.1. Estilos comunes: 6/8 blues, afro fast-tempo, flamenco (bulerías, soleá) muiñeira, giga. 5.3.2. Aplicación sobre os temas de repertorio con estas características. 5.4. Compases ternarios de subdivisión ternaria. 5.4.1. Estilos comunes: afro ternario, courante. 5.4.2. Aplicación sobre os temas de repertorio con estas características. 5.5. Compases ternarios sobre binarios. 5.5.1. O tresillo de blanca aplicado como cambio de pulso. 5.5.2. Dobre tempo sobre o cambio de compás. 5.5.3. Prácticas de combinacións aplicadas sobre os temas de repertorio.</p>	<p>16</p>

	<p>5.6. Compases binarios sobre ternarios.</p> <p>5.6.1. O cuatrillo de negras aplicado como cambio de pulso.</p> <p>5.6.2. Prácticas de combinaciones aplicadas sobre os temas de repertorio.</p> <p>5.7. Compases de amalgama: 5/4, 7/4.</p> <p>5.7.1. Comprensión e división das claves rítmicas.</p> <p>5.7.2. Aplicación sobre temas de repertorio. Comping e fraseo.</p> <p>5.8. A dobraxe e metade-tempo: combinación.</p> <p>5.8.1. Aplicación sobre os temas de repertorio con estas características.</p> <p>5.8.2. A dobraxe ternaria (fill ternario) sobre binario nos estilos pop-rock, aplicada á batería e o piano, sobre os temas de repertorio.</p>	
6. Temas de repertorio	<p>6.1. A Child is born.....Thad Jones</p> <p>6.2. Gloria´s Step.....Scott Lafaro</p> <p>6.3. Moment Notice.....John Coltrane</p> <p>6.4. Dolphin Dance.....Herbie Hancock</p> <p>6.5. Invitation.....Kaper/Webster</p> <p>6.6. Take Five.....Paul Desmond</p> <p>6.7. How deep is the ocean .....Irving Berlin</p> <p>6.8. All blues .....Miles Davis</p> <p>6.9. Desafinado.....A. Carlos Jobim</p>	16
TOTAL SESIÓN:		16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral: <i>Desenvolvemento teórico e práctico por parte do profesor dos contidos cos recursos axeitados á tipoloxía instrumental individual</i>	9		9
Exposición práctico-teórica: <i>Desenvolvemento práctico individual dos contidos e conceptos da clase.</i>	13		13
Traballo individual: <i>Tempo de estudo do alumno/a adicado a sintetizar a información teórico-práctica dos contidos da clase. Estudo específico da materia.</i>		175	175

Audicións: <i>Escoita de gravacións en audio e vídeo das obras e das diferentes interpretacións destas e outras relacionadas cos contidos da materia.</i>			31	31
Asistencia a concertos e master class: <i>Audicións de concertos de música en directo, asistencia e participación en master class, jam sessions e concertos.</i>			10	10
Actividades de Avaliación: <i>Proba práctica na que o alumno/a executará os exercicios, estudos, temas e solos, aplicando os contidos en tempo real.</i>	1. Proba	1,5		1,5
	2. Revisión	0,5		0,5
Observacións: <i>Os diferentes temas e subtemas traballaranse ó longo das sesións, combinando nunha mesma sesión diferentes contidos, polo que o número de sesións indicadas para cada tema é de orientación, sendo a resultante da suma do traballado ó longo de todas as sesións.</i>		TOTAL	24	218
				240

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Actitude na clase (asistencia, puntualidade, comportamento e traballos complementarios etc.)	Valorarase a asistencia, a puntualidade e actitude na clase, e todos os traballos metodolóxicos e de investigación complementarios que se realicen. Valorarase a asistencia a master class e concertos.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	15%
Aptitude na clase - capacidade para assimilar os contidos e avaliación continua.	Valorarase a capacidade de traballo na clase en concepto de avaliación continua incluíndo os posibles controis que se realicen ó longo do cuadrimestre.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	15%
Proba práctica	Valorarase a aplicación dos contidos da materia da presente programación na audición ou exame práctico.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	70%

6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Proba práctica	Valorarase a aplicación dos contidos da materia da presente programación, na audición ou exame práctico relativo ó cuadrimestre.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
Avaliación alternativa – aplícase coa perda de avaliación continua, caso de superar 3 faltas por cuadrimestre.			
Proba práctica	Valorarase a aplicación dos contidos da materia da presente programación, na audición ou exame práctico relativo ó cuadrimestre.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba práctica	Valorarase a aplicación dos contidos da materia da presente programación, na audición ou exame práctico relativo ó cuadrimestre.	T1, T2, T3, T6, T8, T13, T15. X1, X2, X3, X6, X8, X9, X10, X11, X13, X21, X24, X25. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI7, EI10.	100%
<p>Observacións:</p> <p>SISTEMA DE CUALIFICACIÓN: Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 30 de setembro de 2010, Artigo 13º, apartado 6) 0-4,9: Suspenso 5,0-6,9: Aprobado 7,00-8,9: Notable 9,00-10: Sobresaliente A Mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder dunha por cada 20 alumnos/as matriculados nunha materia no correspondente curso académico.</p>			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS

Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.

Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

1. Referencias básicas:

El pianista virtuoso en 60 ejercicios	Charles-Louis Hanon	
The New Real Book 1		Ed. Sher Music Co.
The New Real Book 2		Ed. Sher Music Co.
The New Real Book 3		Ed. Sher Music Co.
The Latin Real Book		Ed. Sher Music Co.
Real Jazz Book		Ed. Hal Leonard
Jazz Fake Book		Ed. Hal Leonard
Duke Ellington Jazz Piano solos series		Brend Edstrom
Jamey Aebersold series	J. Aebersold	Ed. Jamey Aebersold

2. Referencias complementarias:

The jazz piano book	Mark Levine	Ed. Sher Music Co.
Bill Evans – Plays		Ed. Ludlow Music
Bill Evans - The 70's, Solo Piano		Ed. Ludlow Music
Herbie Hancock Classic Jazz Composition & Piano Solos	Bill Dobbins	Ed. Advanced Music

RECURSOS MATERIAIS

Os recursos materiais para levar a cabo o desenvolvemento desta materia son os seguintes:

- Un encerado pautado.
- Unha mesa para o profesor.
- Un ordenador con programa editor e secuenciador para a escoita de referencias.
- Dos pianos, uno de cola.